

Jugant amb el càncer

El Servei Valencià de Salut (SVS) ha creat una crisi tancant sense avís un servei d'oncologia. Els sindicats hi han vist un pas en la privatització i una maniobra del director del SVS per a facilitar la instal·lació de la clínica privada americana Anderson a València.

No en sabien res. Ningú no els havia avisats, de manera que, com cada vegada que han d'acudir al servei d'oncologia de l'Hospital Arnau de Vilanova, es llevaren ben d'hora per acostar-se a la clínica, una estructura de ciment en el marge de la ciutat de València, entre l'horta i els edificis que avancen implacables. És un ritual no massa agradable, perquè són uns malalts molt especials. Tenen càncer i, tot i que les esperances de guarir-se són moltes, la malaltia encara fa molta por i els tractaments són durs; molt durs. Però aquell dia, el 18 de juny, hagueren d'afegir una altra pena al seu patiment mèdic: el servei d'oncologia ja no funcionava. Van reaccionar una mica incrèduls, però no hi havia dubte: els dos metges que els atendien ja no hi eren. Els seus contractes temporals s'havien acabat i no els havien renovats. A partir d'aquell dia, els malalts, que van veure interromput el tractament, havien d'anar a un altre hospital de la ciutat no massa lluny: la Fe.

L'endemà, a la Fe, els esperava encara una altra sorpresa més desagradable: allí, segons que manifesten els pacients, ningú no en sabia res. No hi havia manera d'atendre'ls, no sabien el tractament que rebien en l'Arnau de Vilanova, alguns des de feia més de quatre anys, ni en tenien els historials clínics. Hagueren de tornar-se'n a casa: un altre dia sense tractament.

La decisió d'acomiarar els dos oncòlegs i de clausurar així la secció vingué directament del direc-

Més de cinc mil persones de tot el País Valencià, la majoria professionals sanitaris, eixiren la setmana passada al carrer. Contra la política sanitària de la conselleria.

RAFA GIL

RAFA GIL

L'Hospital 9 d'Octubre. Aquest és l'hospital privat més gran de València. Els seus propietaris han tingut converses amb la clínica MD Anderson de Houston per obtenir-ne una franquícia. Els iniciats acusen el director del SVS Rubén Moreno, de tenir interessos privats en aquesta maniobra i de voler dur pacients de la xarxa pública a aquest hospital.

tor del Servei Valencià de Salut (SVS), Rubén Moreno. Moreno justificà la decisió dient que el servei d'oncologia de l'hospital Arnau no tenia mitjans ni era prou eficaç per a atendre els malalts i que els dos metges acomiadats eren "joves inexperts". Les declaracions crispaven els ànims i provocaren declaracions airades dels treballadors de l'hospital. Segons aquests, les autèntiques raons per a procedir al tancament de la secció eren dues: d'una banda, l'enemistat personal del director del Pla Contra el Càncer, el doctor García Conde, estret col·laborador del director del SVS, contra el màxim responsable del servei en l'Arnau, el doctor Anselmo Vilar; d'una altra, els interessos privats de Rubén Moreno.

Marxa enrere. Les acusacions eren fortes; però, enmig del debat, els malalts s'havien quedat sense atenció. Obligat, el SVS va fer marxa enrere i el dijous, dia 20, els pacients reberen una trucada telefònica indicant-los que podien tornar en l'Arnau de Vilanova. Rubén Moreno, a través del diari *Las Provincias* justificava el que havia passat a l'hospital la Fe carregant les culpes al doctor Vilar que havia "actuat de mala fe". Un dia després, el doctor Vilar era retirat de la direcció del servei

El negoci podria ser redó: amb pacients enviats pel SVS, la sanitat pública acabaria pagant el prestigi, i el negoci d'un hospital privat.

d'oncologia i dos metges eren contractats. Un d'ells era un dels "joves inexperts" que havia estat acomiadat. L'altre era un doctor encara més jove. La incoherència de l'explicació del director del SVS es feia evident.

Els malalts tornaven a tenir atenció mèdica, però els sindicats UGT i CC OO consideraren que el que havia passat era només un exemple del que podia esdevenir-se en la política sanitària de la Generalitat Valenciana i començaren a organitzar tancaments i mobilitzacions. Per què acusaven Rubén Moreno de defensar interessos privats amb el tancament del servei de l'Arnau? Segons un comunicat fet públic la setmana passada, "atacant el prestigi de la sani-

tat pública, es defensava indirectament la privada, amb la qual Moreno té un clara relació". La relació de Moreno amb la sanitat privada ve de dues bandes. De l'una, la seua formació laboral, i de l'altra, les seues relacions familiars. Format com a anatomopatòleg a l'hospital públic de la Fe, el doctor Moreno ha ampliat estudis en institucions privades dels EUA i no ha treballat mai en cap hospital públic de la xarxa sanitària espanyola; únicament en la clínica universitària de Navarra, que és privada i pertany a l'Opus. Pel que toca a la família, Rubén Moreno és casat amb una de les filles del conegut empresari de la ceràmica José Lladro. Lladro va ser un dels principals accionistes de la clínica privada 9 d'Octubre, en la qual també participa el diputat autonòmic del Partit Popular, Martín Quirós. Amb el tancament de l'Arnau, els serveis del Clínic, del Pesset i de la Fe, els altres tres hospitals públics que atenen en València els malalts de càncer, podrien quedar saturats i el SVS enviaria alguns dels seus pacients al 9 d'Octubre. Aquest hospital, a més, ha tingut negociacions amb la famosa clínica americana MD Anderson, la més prestigiosa del món en tractament de càncer, per tal d'establir-ne una franquícia en València. El negoci podria ser redó: amb pacients enviats pel SVS, la sanitat pública acabaria pagant el prestigi, i el negoci, d'un hospital privat.

Javier García Conde, catedràtic de medicina interna, director del servei d'oncologia de l'Hospital Clínic i màxim responsable del Pla Contra el Càncer de la Comunitat Valenciana, reconeix l'existència d'aquestes negociacions, però nega que tinguen res a veure amb el comportament del SVS en l'afer de l'Arnau. Segons que manifestà a EL TEMPS: "Jo mateix he estat consultat pels responsables de MD Anderson. Els conec perquè hi he estudiat i hi he estat algunes vegades. Ells em feren una proposta perquè els assessorara, científicament, sobre les possibilitats d'obrir delegacions en Europa, i també en València, és clar. Els tracta-

ments a Europa són molt bons i cada vegada hi ha menys gent disposada a pagar el que costa una viatge als EUA i un tractament caríssim. Per això volen acostar el centre a possibles clients. Per mi seria magnífic que Anderson vinguera ací, al 9 d'Octubre; això donaria prestigi a la Comunitat Valenciana i permetria de tenir de primera mà, i més ràpidament, els avenços en tractament contra el càncer, però jo els vaig fer un informe amb les condicions que pense que haurien de complir i estic segur que no els convenen. A mi, m'interessa que MD Anderson serveisca igual a la clínica privada i a la sanitat pública; estic interessat en l'aportació científica i mai en el negoci, i per això crec que, al final, MD Anderson no s'instal·larà ací, potser en Madrid. En tot cas, i si bé jo considere intolerable el que ha passat en l'Arnau, em pareix una autèntica fal·làcia voler relacionar al doctor Moreno amb la clínica Anderson. No hi té res a veure, i això és desviar el problema, que és el funcionament concret de l'Hospital Arnau, amb excuses que poden resultar ofensives”.

El doctor García Conde, que insisteix a recordar que mai no ha treballat en la sanitat privada, centra el problema en el funcionament d'un centre en particular, l'Arnau, i considera improcedents les protestes sindicals. El servei d'oncologia de l'Arnau, en efecte, fou objecte de dures denúncies per part del doctor Galán, que hi entrà l'any passat, quan el govern de la Generalitat depenia encara del PSOE. Però, una comissió informativa, que hi realitzà una dura inspecció, no va trobar cap irregularitat en el servei i el doctor Galán passà a treballar en un altre centre.

En tot cas, la rivalitat entre els doctors García Conde i Anselmo Vilar, que tots dos neguen però que l'entorn mèdic coneix bé de fa temps, ha quedat en un segon terme des del moment que els sindicats alerten sobre la possibilitat d'un desmantellament subtil de la sanitat pública. García Conde és implacable: “Això no és cert. No he sentit que cap responsable de la

RAFA GIL

**García Conde,
director del Pla
Contra el Càncer:
“És una fal·làcia
relacionar el
director del SVS
amb la clínica
Anderson”.**

Conselleria de Sanitat en parlara. El que sí que és clar és que cal fer rendir al màxim la sanitat pública. Optimitzar-ne els recursos, treballar tant com calga i quan calga; en això es basa el Pla Contra el Càncer que jo he traçat, i que compta únicament amb els recursos de la sanitat pública, que no són aprofitats com podrien ser-ho perquè, entre altres coses, hi falta coordinació, tenim llistes d'espera massa llargues en tractament de radioteràpia, i això sí que és un problema”.

Però els sindicats no es refien, i una bona prova n'és l'assistència que va tenir la manifestació convocada per CC OO i UGT en defensa de la sanitat pública dijous de la setmana passada: més de

cinc mil persones, que hagueren de seguir un estrany recorregut, perquè l'Ajuntament, governat per Rita Barberà, del PP, els va donar permís per a manifestar-se, però no per a tallar el trànsit. El conseller de Sanitat, Joaquim Farnós, ha desafiat els representants del treballadors perquè li diguen on són les privatitzacions, però també ha manifestat que el programa del PP ja parlava de privatitzacions i, “si la gent ens ha votat, deu ser perquè hi està d'acord”. De fet, ja han començat a arribar cartes als malalts en llista d'espera per a ser operats, informant-los que podran anar a clíniques privades. Els sindicats acusen la conselleria de desviar 3.000 milions de pessetes de diners públics a les empreses privades sense haver in-

Dos dels metges de l'Hospital Arnau de Vilanova que es tancaren per protestar contra la supressió de la secció d'oncologia. L'oncologia és una bona part de l'activitat de l'hospital; els metges auguren que tancar aquesta unitat és començar a tancar l'hospital (a sota).

RAFA GIL

tentat d'invertir-los, primerament, en la xarxa de què disposa.

En el fons, la política errabunda de la conselleria, amb casos com l'hospital d'Alzira, que havia de ser privat, després públic i que finalment no serà, o aquest mateix, més cruel, de l'Arnau és el que ha posat en peu de guerra els treballadors que ho han aprofitat per traure velles reclamacions, com les hores de descans degudes o la falta de mitjans, en la qual no veuen solució. Feia temps que no hi havia un consens tan clar entre les forces sindicals, i tot augura que el conflicte serà llarg. El cas de l'Arnau demostra, a més, que els pacients no en quedaran al marge.

Jordi Sebastià